

En ny bankkris – systemviktiga EU-banker på fallrepet

Bankkrisen inom EU är inte över. Framförallt är det Italiens som det heter systemviktigaste bank Monte dei Paschi di Siena och lika systemviktiga Deutsche Bank, men även flera andra europeiska banker, som ligger illa till.

Totalt uppges italienska banker ha dåliga lån på 360 miljarder euro, vilket har fått investerare att sälja ut italienska bankaktier. Läget är så allvarligt att enligt Svenska Dagbladet har regeringen Renzi vädjat till EU om att italienska staten ska gå in med ett kapitaltillskott på 5 miljarder euro, vilket skulle strida mot EUs regelverk. Istället har den globala storbanken JP Morgan som det sägs i samråd med Europeiska centralbanken satt ihop ett privat räddningspaket för att få Monte dei Paschi på fötter. Genom att sälja av dåliga lån och förbättra kvoten med dåliga lån genom marknadsåtgärder säger den italienske riksbankchefen Ignazio Visco att banken skall kunna "väsentligen förbättra sina vinstutsikter (även genom lägre lånekostnader) och bankens förmåga att konkurrera och låna ut till marknaden". Men många finansanalytiker tvivlar på åtgärderna.

Regeringen Renzi pressas också nu hårt av Femstjärnerörelsen, det nya anti-etablissemangspartiet i Italien, som tidigare i år vunnit valen till borgmästare i Rom och Turin. Partiet driver nu kravet på en folkomröstning om euron, och menar att bara italienarna själva skall kunna besluta om sin penningpolitik. I början av juli har partiet också ställt kontroversiella utrikespolitiska krav som upphävande av flyktigavtalet mellan EU och Turkiet samt att Italien skall återupprätta de diplomatiska förbindelserna med Assadregerimen i Syrien.

Av okänd anledning deltog statsminister Stefan Löfven i den presskonferens som den italienske statsminister Matteo Renzi kallat till i Rom den 6 juli. Syftet med presskonferensen var att införa finansvärlden flytta fokus från problemen i det italienska banksystemet till banker i Tyskland, Frankrike och Spanien, då främst Deutsche Bank. Denna presskonferens tycks ha passerat nästan obemärkt i svensk press, men Svenska Dagbladet Ekonomi ger 27 juli uppgifter om bankens utsatta läge. Så sent som i månadsskiftet juni/juli klassade Internationella valutafonden Deutsche Bank som den mest riskabla systemviktiga banken i världen. Sedan årsskiftet har banken förlorat 40 procent av sitt börsvärde. Bankens vd Johan Cryan tvingades förkunna att andra kvartalet uppvisade ett ras på 98 procent på årsbasis. "Bisarrt nog" hoppas nu Cryan på att efter Storbritanniens val att lämna EU vinna en konkurrensfördel enligt ett uttalande till Reuters.

Deutsche Banks och det europeiska banksystemets allvarliga läge vitsordas av dess chefekonom David Folkerts-Landau som dagarna efter IMF-rapporten och Renzis presskonferens vädjade om 150 miljarder euro för att återkapitalisera de europeiska storbankerna. Deutsche Bank kan kanske ses som symbolen för de finansiella krämarbanker som byggts upp under den s.k. globaliseringen. Fram till slutet av 1980-talet var Deutsche Banks Tysklands viktigaste industribank, men på 1990-talet köptes banken av finansbolaget Bankers Trust på Wall Street, som förvandlade banken till att spekulera och handla med värdepapperiserade bolån och kasinot med derivat på dessa. Banken köpte också upp det Londonbaserade finansbolaget Morgan Grenfell. Under Bilderbergaren och vd Josef Ackermann (också styrelseledamot i Wallenbergarnas riskkapitalbolag Investor AB) ville banken bli världens ledande investmentbank, men detta har totalt misslyckats.

Sanningen är att de europeiska bankerna är sammankopplande som ett korthus. Om de italienska bankerna rasar kommer de tyska, franska osv dras med i raset eftersom de till stor del är garanter för försäkringar av de italienska bankernas låneförluster vid en krasch. Någon fungerande bankunion och konkursförfarande finns inte, vilket var Renzi verkliga skäl för att vädja om ett statligt räddningspaket från EU. Till sist är frågan varför Stefan Löfven talar så tyst om bankkrisen i EU.

Jan-Erik Gustafsson